08/02/2019

Τι σημαίνει εορτάζω για τον πιστό;

/ Γνώμες

Του Πρωτοπρεσβύτερου π. Αντώνιος Χρήστου, Θεολόγος – MA (Ορθόδοξη Θεολογία) ΕΑΠ

Ο κάθε άνθρωπος που έρχεται στον κόσμο, αποτελεί μία ανεπανάληπτη και μοναδική προσωπικότητα. Όλοι έχουμε και προερχόμαστε από προγόνους και όταν αξιωνόμαστε να κάνουμε παιδιά, αφήνουμε και απογόνους. Ουδείς αναντικατάστατος βέβαια, αλλά όλοι είμαστε ανεπανάληπτοι και μοναδικοί. Δηλαδή ούτε υπήρχε από την αρχή του κόσμου μέχρι τις μέρες μας, άλλος σαν και εμάς και ούτε θα υπάρχει άλλος, μετά από την κοίμησή μας, μέχρι την συντέλεια του κόσμου, όμοιός μας. Την μοναδικότητα του προσώπου μας, την ιδιαίτερη υπόστασή μας, δηλώνει το όνομα, ενώ το επίθετο που είναι κοινό για τους προγόνους και τους απογόνους μας, δηλώνει το γένος μας – την γενεαλογική μας ρίζα και καταγωγή.

Στα παραπάνω, μπορεί κάποιος να αντιπαραβάλλει το επιχείρημα ότι η πλειοψηφία στη χώρα μας τουλάχιστον, έχει τη συνήθεια στα παιδιά μας, να δίνουμε τα ονόματα των παππούδων και των γιαγιάδων τους. Πράγματι συμβαίνει, αλλά δεν πρέπει να παραβλέπουμε το γεγονός, ότι αυτό αποτελεί μια τιμητική πράξη και κίνηση ευγνωμοσύνης, των παιδιών προς τους γονείς τους, δεν σημαίνει όμως σε καμιά περίπτωση, ότι δεν αναγνωρίζουμε την μοναδική ιδιαιτερότητα της υπάρξεώς των εγγονών, που έλαβαν το όνομα από τους προγόνους τους. Άλλωστε όλοι είμαστε παιδιά κυρίως Του Θεού, απλά οι κατά σάρκα γονείς, γινόμαστε συνεργοί και συν-δημιουργοί Του.

Το όνομα σε όλους τους πολιτισμένους λαούς, από την αρχαιότητα έως σήμερα αποτελεί βασικό στοιχείο της ταυτότητας και της αυτοσυνειδησίας του ανθρώπου. Στην Εκκλησία δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετικά, παίζει σπουδαίο ρόλο, αλλά ταυτόχρονα αυτό που την διαφοροποιεί, είναι ότι δίνεται διά μέσου της Ακολουθίας της ονοματοδοσίας, μια επουράνια προοπτική. Ως γνωστόν, το όνομα το λαμβάνει το παιδί, στην συμπλήρωση της 8ησημέρας από την γέννησή του, πριν καν δηλαδή γίνει πλήρες μέλος της Εκκλησίας δια του Βαπτίσματος. Γιατί επιλέγει η Εκκλησία την 8η ημέρα του νεογέννητου; Έχει να κάνει με τις 7 ημέρες της δημιουργίας και την 8η ημέρα που εγκαινίασε ο Χριστός με την Ανάστασή Του, στην πορεία μας δηλαδή για την σωτηρία, την Βασιλεία των Ουρανών! Με την ευχή της ονοματοδοσίας, η Εκκλησία μας ομολογεί τη μοναδικότητα του συγκεκριμένου παιδιού κι αναγνωρίζει το θεϊκό δώρο της προσωπικότητάς του.

Είναι ευκαιρία να διευκρινίσουμε, ότι δεν έχει σχέση η λήψη του ονόματος του πιστού, με το μυστήριο της Βαπτίσεως, όπως κάποιοι εσφαλμένα πιστεύουν και συγχέουν. Άλλωστε όλοι γνωρίζουμε, ότι όταν κάποιος επιλέξει να γίνει μοναχός ή κληρικός, μπορεί να λάβει άλλο όνομα, δηλώνοντας την νέα πορεία στη ζωή του. (Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο Άγιος Νεκτάριος! Βαπτίστηκε Αναστάσιος. Όταν έγινε μοναχός στη Χίο ονομάστηκε Λάζαρος, ενώ όταν έγινε Διάκονος έλαβε το όνομα Νεκτάριος!)

Είναι γεγονός, ότι δυστυχώς στις μέρες μας ο κόσμος, επηρεασμένος από την δύση, δίνει βάρος στην εορτή των γενεθλίων του, παρά στην ονομαστική εορτή. Τονίζεται πότε ήρθε δηλαδή στον κόσμο αυτό! Για την Ορθόδοξη Θεολογία μας, βεβαίως αποτελεί δώρο Θεού η επίγεια ζωή μας, αλλά τονίζει και υπενθυμίζει ταυτόχρονα, ότι εδώ είναι ο τόπος της εξορίας μας. Αναφέρουμε, ότι στην Εκκλησία μας εορτάζουμε στο εορτολόγιό της κατ’ εξαίρεση, μόνο τρία γενέθλια: α) Του Χριστού μας, και των δύο προσώπων που υπούργησαν το μυστήριο της σαρκώσεως Του Θεού Λόγου, β) της Παναγίας μας και γ) του Ιωάννη του

Προδρόμου και Βαπτιστού. Για κανέναν άλλον!

Εμείς οι Ορθόδοξοι, εορτάζουμε στη μνήμη των Εορτών ή των Αγίων, που φέρουμε το όνομά μας. Πότε εορτάζουν οι Άγιοι; Την ημέρα που φεύγουν από τον μάταιο αυτό κόσμο! Εορτάζουν όταν αναχωρούν (είτε ειρηνικά είτε δια μαρτυρίου) από την στρατευόμενη Εκκλησία, στην θριαμβεύουσα. Όταν επιστρέφουν από την γη της εξορίας, στην όντως πατρίδα μας, την άνω Ιερουσαλήμ τον παράδεισο. Επομένως εντελώς άλλο πνεύμα και κίνηση, από τα εγκόσμια γενέθλιά μας!

Τι σημαίνει εορτάζω για τον πιστό; Φυσικά όχι σκέτο εγκόσμια και φιλήδονα, με γλέντια, τραπέζια, χορούς και ασωτία. Σημαίνει ότι οδηγούμε και πραγματώνω, την επουράνια προοπτική, που μου δίνουν τα μυστήρια, με αφορμή την εορτή μου! Όπως ο Άγιος που φέρω το όνομά του (Άγιος Αντώνιος στη συγκεκριμένη περίπτωση) έζησε σε αυτή την ζωή μετανοούμενος με προσευχή, νηστεία, μυστηριακή ζωή, έτσι και εμείς μελετώντας και μιμούμενοι τον βίο του, γίνεται το πρότυπο μας, για να μπορέσουμε να ακολουθήσουμε και να σωθούμε και εμείς! Αυτοί ποιον ακολούθησαν; Φυσικά τον ίδιο τον Χριστό. Γι αυτό οι Άγιοι είναι τα ζωντανά παραδείγματα του Χριστού, πιο κοντά στην εποχή μας!

Κλείνοντας το άρθρο μας, πρέπει να αντιληφθούμε, ότι ο συνειδητός Χριστιανός, δεν βλέπει ουτοπική και ανέφικτη στην ζωή του την αγιότητα, αλλά με ταπείνωση γνωρίζει, ότι με τη χάρη Του Θεού και την φιλανθρωπία Του, μπορώ να φέρω περισσότερα έργα μετανοίας και γιατί όχι να φτάσω και να ξεπεράσω ακόμη στην αρετή τους Αγίους-Προστάτες μας! Γι’ αυτό όπως λέμε και στο θέμα μας, η ονομαστική μας Εορτή αποτελεί εφαλτήριο της προσωπικής μας σωτηρίας, δηλαδή της προσωπικής μας αγιότητος. Επομένως το όνομα δεν είναι μια απλή υπόθεση που πρέπει να αποφασίζουμε αψήφιστα, αλλά να αναλογιζόμαστε την ευθύνη και την προσδοκία της Εκκλησίας, στον κάθε «επώνυμο» πιστό! Ο Χριστός είναι σαφής : «πλην εν τούτω μη χαίρετε, ότι τα πνεύματα υμίν υποτάσσεται· χαίρετε δε ότι τα ονόματα υμών εγράφη εν τοις ουρανοίς» (Λουκ. ι΄ 20).